

Kunstenaar / auteur / musicus IEBELE ABEL onderzocht met *Body in resonance* eerder al de relatie tussen geluid en bewustzijn. Nu gaat hij nog een stap verder: kunst maken door een computer te beïnvloeden met gedachtekracht. Peter Van Kan toog naar Den Haag en vroeg naar het geheim van

MIND OVER MATTER

PIET MONDRIAAN
Compositie met blauw en geel, 1931
Mondriaan is beslist de meest invloedrijke kunstenaar in mijn leven. De artikelen die Piet Mondriaan schreef in *De Stijl* hebben mij op jonge leeftijd laten inzien hoe vrij we kunnen zijn in onze uitdrukkingsvormen, zolang de gedachte hierachter aansluit bij datgene wat we willen uitdrukken. Als geen ander beschrijft Mondriaan hoe de ontwikkeling van de mensheid tot uitdrukking komt in de kunst. Over onze tijd zegt hij ...deze tijd is te beschouwen als het groote keerpunt waarop de mensheid zich niet langer richt vanuit het individuele tot het universele, maar vanuit het universele tot het individuele, om dit universeel te realiseren - want het individuele wordt eerst inderdaad werkelijk, als het tot het universele wordt omgezet. (uit *De Stijl* jaargang 1, nummer 11, 1918)

Wat motiveerde je?

Er wordt al heel lang onderzoek gedaan naar het effect van intenties. Ik las daarover in populaire en wetenschappelijke literatuur en wilde weten of het waar is. Iets aannemen omdat het in een boek staat, dat is mij te gemakkelijk. Dus koos ik voor eigen onderzoek om na te gaan of die experimenten kloppen.

Kun je heel concreet vertellen hoe je jouw kunstwerken maakt? Waar zit je, wat heb je voor je, wat doe je?

Het is een vrij complex systeem, omdat het ook vrij complexe materie is. Ik zal eerst vertellen hoe het eruit ziet en daarna hoe ik het maak.

Wat je ziet zijn dingen als bladeren, stenen, stukjes stro, dat soort voorwerpen. Die objecten lijken gevallen te zijn op een wit vel papier, maar niet in een chaotisch patroon. Ze vallen in een duidelijk zichtbaar patroon, dat is ontstaan vanwege de gedachten die ik daar op dat moment bij had.

Het zijn allemaal gefotografeerde objecten, per kunstwerk tientallen tot honderden foto's. Die komen in een computerdatabase die is aangesloten op een nummargenerator. Zo'n generator maakt op basis van quantum lichtdeeltjes willekeurige getallen en met dezelfde willekeur van die getallen worden de foto's op een vel papier geplaatst: een chaotisch patroon. Kun je nu met gedachtekracht quantumdeeltjes beïnvloeden en het patroon minder chaotisch maken? Dat is wat ik gedaan heb en die verandering zie je inderdaad terug in de kunstwerken.

Je zit dus voor een beeldscherm en je hebt in gedachten het beeld dat je wilt creëren?

Ja. Bij dat soort 'metingen' krijg je het beste resultaat als je ook een vorm van terugkoppeling hebt, net als bij neurofeedback. Onze hersenactiviteit kan gemakkelijker worden beïnvloed wanneer je hoort of ziet welke signalen onze hersenen produceren. Neurofeedback meet de elektrische activiteit van de hersenen, dat is voor ons een vrij begrijpelijk verschijnsel. Hoe het mogelijk is dat je zo'n random-num-

mergenerator beïnvloedt, is niet bekend. Er zijn natuurlijk wel theorieën over, maar deze zijn tot nu toe niet volledig uitgewerkt. Het blijft iets heel mysterieus. Overigens heb ik goede hoop dat het vervolg van mijn eigen onderzoek binnenkort zal bijdragen aan een beter begrip van dit veld. Na veel voorbereiding levert zo'n experiment veel beter resultaat op, heb ik gemerkt. Dat is wat ik met mijn kunstwerken wil laten zien: er is een samenhang tussen het moment van inspiratie en de psi-factor, zoals je het zou kunnen noemen. Verhoogde inspiratie brengt iets teweeg brengt in het quantumveld, al is dit niet verklaarbaar. Daarom wordt het paranormaal genoemd.

Hoe bereid je je voor, en hoelang?

Simpelweg door het werk wat het vraagt om het experiment tot stand te laten komen. Ik moet bijvoorbeeld veel fotograferen, veel materialen verzamelen. Stenen,

blaadjes. Daar moet je voor op stap en in de studio wordt het dan gefotografeerd. Dat is een aandachtig klusje. Daarnaast moet het experiment softwarematig worden voorbereid. Per kunstwerk ben ik een week tot een paar weken bezig. Je leeft intensief naar het moment van het experiment toe.

En dan moet het gebeuren...

Ja, op een gegeven moment ben je klaar. Dan heb je al je voorbereidingen gedaan en kun je het experiment

starten. En steeds is het zo geweest dat de eerste paar experimenten die ik dan deed bijzonder succesvol waren. Die verliepen eigenlijk precies zoals ik verwachtte. En als je het dan later nog een keer gaat herhalen, bijvoorbeeld als er iemand op bezoek komt, dan is heel vaak het resultaat er niet. Dit vind ik bijzonder: de samenhang tussen een onbegrepen paranormaal verschijnsel dat apparaten blijkbaar kan beïnvloeden zonder dat je er fysiek contact mee hebt, en dat geïnspireerde moment dat je als kunstenaar krijgt door je voorbereiding. Ik vind 'voorbereiding' een belangrijk aspect van dit onderzoek, omdat dat bij spiritualiteit natuurlijk ook een belangrijke rol speelt.

Het gaat dus om die piekmomenten. Ik heb gesprekken gehad met marathonloper Gerard Nijboer en met

echt moe, maar ook meteen heel enthousiast. Het is geweldig als er iets voor je ogen komt waar je al die tijd naar toe gewerkt hebt, terwijl je eigenlijk niet eens begrijpt hoe het kan. Dan krijg je gevoelens van dankbaarheid, van euforie. Absoluut. Dus ja, ik vind het wel vergelijkbaar met topprestaties in andere disciplines.

Wat is de rol van de Universiteit van Amsterdam hierin?

Zoals ik al zei, is hier al heel lang onderzoek naar gedaan. Het boek *Margins of Reality* van Robbert Jahn en Brenda Dunne was mijn bijbelteje de afgelopen tijd. Een van de mensen die in Nederland onderzoek heeft gedaan is Dick Bierman, professor parapsychologie aan de Universiteit van Amsterdam. Ik heb hem gevraagd of hij mij met dit project wil helpen en dat deed hij graag. Het werd uiteindelijk een wiskundige oefening in kansberekening. Hij heeft me aan het handje genomen en me hier stap voor stap in ingewijd, zodat ik uiteindelijk de proefopstelling helemaal zelf kon maken.

Je was dus zowel wetenschapper als kunstenaar?

Ja, maar voor mij ligt dat heel dicht bij elkaar. Dat heeft ook met mijn geschiedenis als kunstenaar te maken. Ik heb altijd al een conceptuele werkmethode gehad. Dat wil zeggen dat ik van tevoren verzin wat ik wil maken, dat helemaal uitwerk en het dan pas ga maken. Bovendien, toen ik aan de kunstacademie studeerde, ik was negentien, was ik ook al bezig met religieuze thema's. Religie, mysteriescholen, dat soort esoterische zaken. In die tijd werd dat niet zo begrepen. Door het modernistische denken krijgen, zeker in de kunst, spirituele aspecten tegenwoordig minder aandacht. Een groot gedeelte van mijn carrière heb ik geprobeerd om dergelijke onderwerpen binnen het domein van de kunst opnieuw ter sprake te brengen. Als je dan een bruggetje hebt met de wetenschap, dan wordt

je verhaal natuurlijk geloofwaardiger.

Dan is het moeilijker af te wijzen, bedoel je?

Ja. Terwijl wat ik doe wetenschappelijk erg discutabel is. Mijn experimenten worden niet gecontroleerd, er staan geen videocamera's bij en er zijn geen mensen die controleren of ik de boel niet bedonder, hè? Ik doe mijn onderzoek in mijn eigen, magische cirkel. Mijn atelier, daar gebeurt alles in. Maar is dat niet precies wat er mis was met veel van die parapsychologische onderzoeken in de jaren '70 en '80? Men haalde een helderziende uit zijn huis, zette hem in een laboratorium en maakte allemaal draden aan hem vast. Vertoon nu je kunsten maar, zeiden ze dan, en doe het morgen op dezelfde manier en volgende week nog een keer. Dat werkt dus niet. Het besef uit de quantumfysica dat er geen op zichzelf staande objectieve fenomenen bestaan, ontbrak totaal. Dus jouw werkwijze is misschien de enige manier om het te doen.

Of het de enige manier is weet ik niet. Maar het is in ieder geval een manier die de momenten van inspiratie en enthousiasme respecteert op de plek en de tijd waar ze plaatsvinden. Ik heb welbewust mijn experimenten steeds kunnen doen op het moment dat ik daar helemaal klaar voor was. Maar als je tijdens een lezing in een volle zaal opeens zegt 'en nu gaan we dit experiment

doen', dan is het maar de vraag of het op dat moment ook inderdaad gaat lukken.

HELDER. EVENZOGUED, WAT ALS WE HET EXPOSEREN VAN DEZE KUNST ZIEN ALS HET BEGIN VAN HET BESEF DAT WIJ VOORTDUREND AAN HET CREËREN ZIJN? ALS DIE HORDE EENMAAL GENOMEN IS, DAN GAAT ER EEN DEUR OPEN WAAR EEN HELE WERELD ACHTER LIGT, DENK IK. DE TOEPASSINGEN BIEDEN DUIZELINGWEKKENDE MOGELIJKHEDEN.

Ja, maar ik denk niet dat de toepassingen per se liggen op het vlak van controle. Zo van 'Ik ga eens even iets heel bijzonders laten gebeuren.' Dat is denk ik niet wat eruit

komt. Ik denk dat we meer en meer zullen inzien dat dit veld, waarvan we nu nog niet precies begrijpen hoe het werkt, echt bestaat en dat we hier mee kunnen interacteren. Hier kun je een aantal verantwoordelijkheden aan ontlenen als mens. Je blaast ook de verwondering nieuw leven in. Het rigide oude systeem, waar we naar mijn gevoel nog steeds in leven, krijgt een nuttige nieuwe impuls op het gebied van bewustzijn. Ik hoop dat mijn boek over deze experimenten, dat volgend jaar uitkomt, daar een bijdrage aan kan leveren.

Als steeds meer mensen dit ruimere gedachtegoed min

of meer toelaten in hun leven, dan kun je er ook steeds meer en makkelijker over praten. Er zullen waarschijnlijk nieuwe woorden voor ontstaan, ook voor het beschrijven van methodes. Het objectiveren van het veld doe je dan door middel van metingen en dat is prettig, want zo kun je het terugbrengen naar een fysieke realiteit. Als het er alleen maar is omdat je erin gelooft, dan wordt dat op een bepaalde manier dun.

DAT HEEFT AL GENOEG ELLENDE GEBRACHT, ERGENS IN GELOVEN ZONDER DAT HET WORTELS IN DE AARDE HEEFT. EN DAN MAAR BOTSEN MET DE MENSEN DIE IETS ANDERS GELOVEN.

Precies. Het spannende is natuurlijk dat je met z'n allen in een systeem leeft, waarin iedereen bepaalde verlangens heeft en ideeën uitzet, op wat voor manier dan ook. Er wordt vaak gezegd 'je kunt je eigen leven sturen door middel van intenties'. Ik zeg niet dat dit niet zo is, maar ik denk wel dat het belangrijk is om te beseffen dat we op een planeet leven met veel verschillende wezens die al-

lemaal hun dromen en verlangens hebben. En binnen dat geheel functioneert ook jouw individuele kracht. Ik zou er dus geen voorstander van zijn om te zeggen, 'nou jongens, let op, ik kan iets aansturen want mijn intentie is zo sterk.' Ik denk eerder dat je je steeds meer bewust moet leren te zijn van 'wat willen we gezamenlijk bereiken?' in plaats van 'wat wil ik zo graag?' Als een collectief verlangen een steeds duidelijker beeld wordt, dan kun je het ook steeds beter gaan creëren of ervaren. Dan wordt de wereld ook een plek waar je sneller thuis bent.

Kijk, ik ben hier op aarde inmiddels behoorlijk thuis. Maar als kind voelde ik me helemaal niet thuis. Als kind moet je toch uit een soort modderpoel omhoog kruipen om te snappen waar het ongeveer over gaat. Dat is een behoorlijk lang traject. Ik zou het jonge mensen enorm gunnen om wat eerder te zijn op de plek waar ik nu ben.

Ik denk dat de wereld daar echt beter van zal worden.

Bemoeiaal van de maand

De standaardreactie 'Bemoei je er niet mee' lijkt een soort volkswijsheid te zijn geworden. Terwijl de samenleving schreeuwt om bemoeiaals die hun inspiratie omzetten in daden. EM presenteert er een in elke editie.

Een Godin op zoek naar de waarheid...

Wie?
Sabriye Sambou

Sinds Wanneer Een Bemoeiaal ?

Mijn hele leven al. Het is één van de redenen dat ik ooit voor mijzelf ben begonnen. Binnen de organisaties waar ik werkte zag ik altijd waar processen verbeterd konden worden. Dat werd me vaak niet in dank afgenomen. Als zelfstandige ben ik in een betere positie om daadwerkelijke verandering tot stand te brengen.

Wat Motiveert Je ?

De waarheid, het tot de kern doordringen van wat IS en dat als uitgangspunt

nemen voor vervolgcities. Voor mij is dus altijd de vraag 'Wat gebeurt er echt?' Zonder een gedegen antwoord op deze vraag, zijn alle volgende acties slechts een gok: het zou kunnen werken...het zou ook niet kunnen werken. Terwijl als je tot de kernproblematiek komt en deze bloot legt, hoe pijnlijk of angstaanjagend dit ook voelt, je wezenlijke transformaties tot stand kunt brengen. Lood omzetten in Goud.

Waar Nu Mee bezig ?

Samen met een groep van meer dan dertig auteurs en zakenmensen ben ik bezig de derde emancipatiegolf in Nederland te initiëren. Hiertoe hebben wij onder andere het Godinnenspektakel Event

gepland, dat op 9 februari 2009 in Amsterdam zal plaatsvinden. We hebben zeven kernthema's, waaronder:
Vaderschap & Zorg
Feminisme & Spiritualiteit
Voeding & Natuur
Elke kernthema gaat bekeken worden vanuit de gelijke waardering van vrouwelijkheid, met als centrale vragen: Wat is de toekomstvisie? En hoe gaan we die bereiken?
Wij kijken dan vanuit een samenhangend perspectief én duurzaam perspectief, waarbij de consequenties voor mens, maatschappij en omgeving in beschouwing worden genomen. Het mannelijke model is niet zozeer aan vervanging toe, als wel aan verbreding. Er is niks mis met mannelijkheid, heel mooi zelfs, maar nog mooier als deze zich kan verbinden met vrouwelijkheid.

Grootste Succes ?

Mijn grootste successen in het leven zijn het baren en opvoeden van mijn vier kinderen, waarvan de jongste kort na haar geboorte de aarde moest verlaten. Haar begeleiden in haar transitieproces naar een ander bewustzijn was een heel mooie ervaring, die ik diep koester. Het helemaal aanwezig zijn in dat proces, wat natuurlijk doodeng is, heeft mij laten zien over hoeveel innerlijke kracht een mens beschikt. Het is juist het succesvol doorlopen van dit soort processen dat mij heeft voorbereid op het werk dat ik nu doe.

Ben of ken je een inspirerende Bemoeiaal ? EM HOORT HET GRAAG VAN JE.

WEES EM

Ondanks de kunst en de mooie opmaak, communiceren het papieren en digitale Eigentijds Magazine vooral verbaal. Terwijl de basis helemaal niet verbaal is: het menselijke verlangen naar heelheid en de persoonlijke ervaring daarvan.

Om naast alle verbale uitwisseling en individuele ervaringen ook gezamenlijke beleving mogelijk te maken, organiseert EM bijeenkomsten onder de noemer 'WEES EM'.

In workshops waarin de thema's spiritualiteit, ecologie en creativiteit in elkaar overlopen, delen de mensen die EM sfeer en inhoud geven hun kennis en ervaring. In het samen zijn en live met elkaar beleven, ontstaat iets dat voorbij gaat aan informatie innemen of ideeën uitwisselen. Inzichten worden concrete ervaring, er wordt naar elkaar geluisterd in openheid i.p.v. met weerstand, over het nut van b.v. meditatie en beweging hoeft niet te worden gesproken, heftige emoties hoeven niet omdat gevoel er mag zijn. Kortom, tijdens WEES EM zijn we, Gandhi indachtig, de verandering die we voorstaan in onszelf en in de samenleving. Na de eerste WEES EM, eind november, liet het enthousiasme van zowel deelnemers als workshopleiders geen twijfel over het belang ervan. Op de website uitgebreidere informatie; hieronder vast deze details van de eerstvolgende bijeenkomsten:
Rotterdam 14 februari,
Driebergen 14 maart,
Loenen 28 maart,
Groningen 25 april

Pool van workshopleiders, waarvan per dag drie of vier aanwezig:

Marc Citroen, Christa van Kan, Tijn en Kristja Touber, Gerwine Wuring, Iebele Abel, Marieke van Nimwegen, Jolanda Stots, Henkjan de Blaauw, Michael en Hannah de Vos, Peter Van Kan, Annemiek van Rooijen. De lijst is groeiende.

De groepen zijn klein (max. 20); de kosten variëren van € 40 - 60 voor de hele dag.

Je bent nodig en welkom. Zie verder www.eigentijds magazine.nl